

تدوین استانداردها برای صنعت

مقایسه‌ی نظام استانداردسازی نوظهور چین
و نظام استانداردسازی فعلی ایالات متحده

مؤلفان

بیوریه کارل اف. کارگیل

مترجمان

مریم محمدروضه‌سرا - مریم حبیبی

مؤسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی

شابک	۱۰۰۰۰۰ ریال: ۴-۳۰-۸۷۹۴-۶۰۰-۹۷۸
شماره کتابشناسی ملی	۵۳۳۵۳۳۴:
عنوان و نام پدیدآور	تدوین استانداردها برای صنعت: مقایسه‌ی نظام استانداردسازی نوظهور چین و نظام استانداردسازی فعلی ایالات متحده/ مولفان لیو هویی و کارل اف. کارگیل: مترجمان مریم محمدروضه‌سرا، مجتبی بحیرائی.
مشخصات نشر	تهران: موسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۱۰۶ ص
یادداشت	عنوان اصلی: Setting standards for industry: comparing the emerging Chinese standardization system and the current US system, 2017.
موضوع	مقایسه‌ی نظام استانداردسازی نوظهور چین و نظام استانداردسازی فعلی ایالات متحده.
موضوع	استاندارد و استانداردسازی -- چین
موضوع	استاندارد و استانداردسازی -- ایالات متحده
موضوع	Standardization-- United States
موضوع	صنعت -- چین -- استانداردها
موضوع	Industries -- Standards -- China
رده‌بندی دیویی	۳۸۹.۰۹۵۱
رده‌بندی کنگره	T5۰۷۹۱۳۲
سرشناسه	لیو هویی
شناسه افزوده	کارگیل، کارل اف. ۱۹۴۸ - م
شناسه افزوده	بحیرائی، مجتبی. ۱۳۸۰ - مترجم
شناسه افزوده	محمدروضه‌سرا، مریم
شناسه افزوده	موسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا:

عنوان کتاب: تدوین استانداردها برای صنعت - مقایسه‌ی نظام استانداردسازی نوظهور چین و نظام استانداردسازی فعلی ایالات متحده

مترجمان: مریم محمدروضه‌سرا - مجتبی بحیرائی

ناشر: مؤسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی

کتاب‌آرایی: امین رمضان‌زاده

نوبت چاپ: اول

تیراژ: ۵۰۰ جلد

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ ریال

تهران، میدان نوین‌آباد، پاسداران شمالی، نیش گوهستان هشتم، مؤسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی

کلیه حقوق محفوظ و متعلق به مؤسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی (مرکز استاندارد دفاعی ایران) است.

هر نوع تکثیر یا نشر تمام یا بخش‌های مستقلی از این کتاب، منوط به اجازه‌ی کتبی ناشر است.

نقل مطالب، منحصر با ذکر مشخصات کامل کتاب و با اشاره به نام ناشر مجاز است.

فهرست

۹	پیش‌گفتار مترجمان
۲۱	تعریف مرکز شرق - غرب
۲۳	۱- مقدمه
۲۹	۲- مروری بر ادبیات
۲۹	۱-۲- تاریخچه ای دلائل استانداردسازی ایالات متحده
۳۱	۲-۲- مروری بر رزیم ای استانداردهای در جهان
۳۴	۳-۲- استانداردهای ایالات در سایر استانداردهای داوطلبانه
۳۷	۱-۳-۲- مروری بر استانداردهای انجمن
۳۷	۲-۳-۱- آیا استانداردها داوطلبانه مسند اجباری؟
۴۰	۲-۳-۱- استانداردهای انجمن چیستند؟
۴۳	۲-۳-۱- انگیزه‌های استانداردسازی انجمن
۴۶	۲-۳-۱- ارتباط میان استانداردهای داوطلبانه و استانداردهای انجمن
۴۹	۳ وضعیت فعلی استانداردهای انجمن و استانداردهای داوطلبانه چینی و آمریکایی
۴۹	۳-۱ چشم‌انداز استانداردسازی چینی
۵۰	۳-۱-۱ ویژگی‌های استانداردسازی انجمن
۵۳	۳-۱-۲ شرایط استانداردهای انجمن دارای ثبت اختراع

- ۳-۲ وضعیت فعلی استانداردهای داوطلبانه‌ی آمریکایی ۵۵
- ۴ تحلیل تطبیقی عوامل تأثیرگذار بر استانداردهای انجمن چینی و آمریکایی ۵۹
- ۴-۱ قدرت سازمان‌های غیرانتفاعی ۵۹
- ۴-۲ عوامل تأثیرگذار بر توانمندی استانداردسازی یک سازمان ۶۴
- ۴-۳ نقش دولتی نسبت به نهادهای استانداردسازی ۶۸
- ۴-۴ تقاضای بازار ۷۴
- ۴-۵ تجربه‌های خارجی ۷۸
- ۵ پیگیری سریع استاندارد در چین ۸۱
- ۵-۱ چگونه استانداردهای انجمن توسعه می‌یابند؟ ۸۱
- ۵-۲ در آینده، مدل استانداردسازی چین به‌همیشه خواهد بود؟ ۹۰
- ۵-۳ چین می‌تواند چه درس‌هایی از نظام استانداردسازی ایالات متحده بیاموزد؟ ۹۱
- ۶ متوازن کردن نظام‌های حقوق مالکیت فکری و استانداردسازی انجمن در سطح جهان ۱۰۱

علم و عمل پیوندی نزدیک دارند و کسی که دانست باید به آن عمل کند، چرا که علم، عمل را فراخواند، اگر پاسخش داد می‌ماند، اگر نه، کوچ می‌کند.

حضرت علی (ع)، نهج البلاغه، حکمت ۳۶۶.

پیش‌گفتار مترجمان

در تمامی کشورها، استانداردهای انعکاسی از سطح صنعتی شدن یک ملت است. پذیرش استانداردها به‌طور گسترده باعث تولید کارآمد، ایمن، تکرارپذیر و با کیفیت محصولات در صنایع کمک می‌کند. استانداردها برای ترجمان و تبدیل ایده‌ها، اختراعات و اکتشافات به رشد و ثروت هستند، ضروری هستند. صرف‌نظر از این که منشأ تدوین استاندارد کدام نهاد باشد (نهادهای دولتی ملی، یا انجمن‌های حرفه‌ای یا شرکت‌های خصوصی، و یا سایر نهادهای تدوین استاندارد)، استانداردها وابستگی‌های متقابل میان بخش‌های^۱ مختلف را تعیین می‌کنند. استانداردها همچنین تمامی سیاست‌های صنعتی، فنی و اجتماعی یک ملت را دربرمی‌گیرد و تغییر و تحول ملت‌ها، اصول و روش‌های استانداردسازی نیز تغییر می‌کند.

تعریف نقش استانداردها هم‌گام با توسعه‌ی تمدن انسانی و فناوری، تطور یافته‌است. در عصر کشاورزی، استانداردها ابزاری برای تجارت و ارتباطات بودند، درحالی که در عصر

صنعتی، مردم از استانداردها برای بهبود کیفیت محصولات و ارتقای بهره‌وری به‌منظور توسعه و پیاده‌سازی فرایندهای عادلانه‌ی مبادله استفاده می‌کردند.

اگرچه، همزمان با آغاز قرن بیست‌ویکم، عصری که در آن دیجیتالی کردن به‌سرعت اقتصادهای جهان را درهم می‌آمیزد و رقابت را تشدید می‌کند، مردم باید درمورد بقای خود در دوران نوآوری فناورانه، تقاضاهای جدید بازار، و نیاز برای غلبه بر موانع فناورانه فکر کنند. به‌علاوه، مهم‌تر از همه مفهوم "استاندارد جهانی"^۱ است که بیش از پیش در جهان جا افتاده و تثبیت یافته‌است. بنابراین، در عصر حاضر دیگر استانداردها یک انتخاب نیست، بلکه یک ضرورت هستند.

"ملتی که بتواند یک استاندارد ملی را راهبری کند، می‌تواند جهان را راهبری کند"، "سطح انطباق یک ملت با استانداردها به‌منزله‌ی سنج‌های برای رقابت‌پذیری آن است"، و "اصلاً مهم نیست که حقیقتاً فناوری خوب است، اگر این فناوری از طریق استانداردهای بین‌المللی رسمیت نیابد، بی‌فایده است". این جملات فقط بخش کوچکی از قواعد کلی هستند که بر اهمیت استاندارد تأکید می‌کنند.^۲

امروزه مسائل و مشکلات عمومی به اندازه‌ای دارای ماهیت پیچیده و چندبعدی هستند که بدون مطالعه‌ی علمی درباره‌ی آنها نمی‌توان راه‌های مناسبی (قانون، یا سیاست) برای حل آنها تعیین کرد. بنابراین، باید ضمن برقراری رابطه میان دانش و سیاست‌ها، از روش‌های مختلف برای علمی‌کردن سیاست‌ها، استفاده کرد. به‌منظور برقراری ارتباط مناسب بین حوزه‌ی سیاست‌گذاری و حوزه‌ی علم و دانش و همچنین برای علمی‌کردن سیاست‌ها، روش‌های مختلفی پیشنهاد می‌شود. یکی از این روش‌ها، استفاده از روش

1. Global Standard

2. https://www.astm.org/SNEWS/MAY_2004/park_may04.html

علمی پژوهش در فضای سیاست‌گذاری (سیاست‌پژوهی) است. سیاست‌پژوهی، پلی است بین سیاست‌گذاران و اندیشمندان علوم مختلف برای بهینه‌کردن آثار سیاست‌های اتخاذشده، تا از این طریق در روند توسعه‌ی جامعه تسریع شود. سیاست‌پژوهی روش علمی و محققانه‌ی (به‌جای روش سیاسی) پژوهش در سیاست‌گذاری است. این روش می‌تواند با فانگری، توصیه‌های علمی مناسبی به سیاست‌گذاران ارائه کند (قلی‌پور و همکاران، ۱۳۸۹).

سیاست‌پژوهی آم‌راه‌های از علم، فن و هنر است. علم مجموعه‌ای از نظریه، مفاهیم و اصول روش‌شناسی است. فن مجموعه‌ای از تکنیک‌های کارآمد، قواعد تجربی و سرانگشتی و شیوه‌های عملیات است. هنر، آهنگ، سبک و شیوه‌ی کار فرد است (روسی، رایت و رایت^۱، ۱۹۷۸: ۱۷۱). سیاست‌پژوهی فرایند انجام پژوهش درخصوص مسأله‌ی اجتماعی مهم یا تحلیل آن مسأله به منظور ارائه‌ی توصیه‌های عملی، توصیه‌های معطوف به عمل به سیاست‌گذاران برای حل مسأله است (لوین، بی^۲، ۲۰۰۳).

در سال‌های اخیر استفاده از پژوهش برای بهره‌گیری در بسای تصمیم‌گیری سیاسی افزایش یافته‌است. در این رابطه دولت‌ها، سازمان‌های غیردولتی و گروه‌های پژوهشی نقشی ممتاز دارند (هیرد^۳، ۲۰۰۵). یکی از ویژگی‌های بارز پژوهش در سیاست‌گذاری این است که قابل اجرا و مناسب است و رویکردی مبتنی بر مشارکت اف‌راد که ماهیت مشکلات اجتماعی را شناسایی و راه‌حل‌های موفق پیشنهاد می‌کند. دولت‌ها

1 Rossi, Wright & Wright

2 Levine, B

3 Hird

نقشی مهم در توسعه‌ی پژوهش در حوزه‌ی سیاست برعهده دارند و نهادی را برای سیاست‌پژوهی به‌منظور درک مسائل ایجاد می‌کنند (دوکشیر^۱ و همکاران، ۲۰۰۲). سیاست‌پژوهی برای آن‌که در کل فرایند سیاست‌گذاری مشارکت دارد و به پژوهش در موضوع سیاست‌گذاری در همه‌ی مراحل چرخه‌ی سیاست‌گذاری می‌پردازد، مورد استفاده‌ی گروه‌ها و نهادهای بسیار است مانند سیاست‌گذاران، دولت، گروه‌های صاحب نفوذ سازمان‌های اجتماعی و سیاسی، مشاوران، تجزیه و تحلیل‌کنندگان سیاست‌ها، گروه‌های لابی، مؤسسات خیریه، دانشگاه‌ها و بخش خصوصی (سائدر^۲ و همکاران، ۱۹۹۵).

دوکشیر پژوهش را برای سیاست‌گذاری سودمند می‌داند که با روش زیر به مطالعه‌ی مسائل عمومی بپردازد:

۱- تشخیص مشکلات و شناسایی مسائل،

۲- درک مسائل اصلی،

۳- پشتیبانی از برنامه‌ی اقدامات انتخابی،

۴- ارزیابی و کنترل پیشرفت.

مطالعات اخیر در این زمینه نشان می‌دهد که هنوز فعالیت سیاست‌پژوهی در کشور از تأثیرگذاری لازم در فضای سیاست‌گذاری برخوردار نیست و عمده‌ترین اثر، متأسفانه، متاثر از روندهای ناقص سیاست‌پژوهی است. درک درستی از مسأله‌ی اصلی وجود ندارد و مسائل فرعی به‌جای مسائل اصلی در دستور سیاست‌گذاری قرار می‌گیرد، از برنامه‌ها

1. Dukeshire

2. Saunder

به‌خوبی پشتیبانی نمی‌شود و ارزیابی‌ها هم ناقص و ناکارآمد هستند (قلی‌پور و همکاران، ۱۳۸۹).

وجود سیاست‌های استانداردسازی که موجب توسعه و پیشرفت استانداردها و نقش آن‌ها به‌منزله‌ی راه‌شی برای وضع مقررات بهتر و ارتقای رقابت‌پذیری صنعتی و ملی شود، یکی از الزامات توسعه‌ی کشور به‌شمار می‌آید. سیاست استانداردسازی در کشور دارای رویکردی رتبه‌محور و بالا به پایین است. نظام اقتصادی کشور برای پاسخ‌بی‌درنگ به تقاضاهای به‌سرعت متغیر فناوری و بازار، نیازمند تحول و تغییر در نظام استانداردسازی موجود است. نظامی که موجب تنوین و توسعه‌ی استانداردهایی مبتنی‌بر توافق و مشارکت داوطلبانه شده و با افزایش رقابت‌پذیری و استانداردسازی مبتنی‌بر شایستگی بخش خصوصی انجام می‌شود. به‌این، مطالعات و پژوهش‌های سیاستی در نظام استانداردسازی کشور نیز از اهمیت بسزایی برخوردار بوده و با این وجود، تاکنون فعالیت‌های نظام‌مند و اثربخشی در این زمینه در کشور مشاهده نشده‌است. همچنین، خلأ مطالعات و پژوهش‌هایی که بتوان به آن‌ها استناد کرده و در سیاست‌گذاری‌ها از آن‌ها بهره‌برداری کرد، به‌شدت احساس می‌شود.

ترجمه‌ی این متن در راستای اجرای یک پروژه‌ی سیاست‌پژوهی در مرکز استاندارد دفاعی ایران و با هدف علمی کردن سیاست‌های آینده در زمینه‌ی استاندارد، سازد انجام شده‌است. این مطالعه، بخشی از مطالعات سیاستی^۱ انجام‌شده در مرکز شرق-غرب^۲ است. مطالعات سیاستی، پژوهش‌هایی اولیه و اساسی در خصوص چالش‌های سیاستی

1. Policy Studies

2. East-West Center

برای آشنایی با این مرکز به معرفی مرکز شرق-غرب در صفحه‌ی ۲۱ از همین کتاب مراجعه کنید.

ضروری اقتصادی و سیاسی برای دولت‌ها و صنایع در آسیا و همچنین برای روابط منطقه‌ای با ایالات متحده ارائه می‌کنند.

از سال ۱۹۷۰ تاکنون، نظام اقتصادی چین از یک نظام بسته، متمرکز و برنامه‌ریزی شده به یک نظام مبتنی بر بازار تحول یافته که در سال ۲۰۱۰، آن را به بزرگ‌ترین اقتصاد دنیا تبدیل کرده است. اصلاحات با پایان یافتن کشاورزی سوسیالیستی آغاز شد و با گسترش آزادسازی تدریجی قیمت‌ها، عدم تمرکز مالی، افزایش خود مختاری شرکت‌های دولتی، ایجاد نظام بانکی متنوع، توسعه بازارهای سهام، رشد سریع بخش خصوصی، گسترش تجارت و سرمایه‌گذاری خارجی ادامه یافت. از طرفی ایالات متحده دارای بزرگ‌ترین و قدرتمندترین اقتصاد فناورانه در جهان است. در این اقتصاد مبتنی بر بازار، راه‌ها، کار کسب‌های فردی بخش خصوصی، بیش‌ترین تصمیمات را اتخاذ کرده و در انتهای فرآیند، ایالتی، کالاهای و خدمات مورد نیاز خود را عمدتاً از بازارهای خصوصی خریداری می‌کنند. بنگاه‌های کاروکسب ایالات متحده از انعطاف‌پذیری بیش‌تری در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی نسبت به همتایان خود در اروپای غربی و ژاپن برخوردار هستند.^۱

تا چند سال پیش، رویکرد چین در نوآوری و استانداردسازی نقش جهانی در دیپلماسی اقتصاد بین‌المللی نداشت، اما با افزایش قدرت اقتصادی چین، این نقش به‌طور چشم‌گیری تغییر کرده است. امروزه سیاست نوآوری چین و تهدید آن برای نوآوری و رقابت‌پذیری ایالات متحده، افزون بر اختلاف‌نظرهای موجود در خصوص نرخ ارز، تجارت و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، یک بحث داغ در روابط اقتصادی ایالات متحده-چین محسوب می‌شود. نقش استانداردسازی همراه با حقوق مالکیت فکری و خرید دولتی در

1. <http://www.nationmaster.com/country-info/compare/China/United-States/Economy>

کانون این مناقشات قرار دارد. از آن‌جا که ایالات متحده و چین تفاوت‌های اساسی در سطوح توسعه و نهادهای اقتصادی دارند، از رویکردهای کاملاً متفاوتی در سیاست‌های استانداردسازی و نوآوری برخوردار هستند. در ایالات متحده، نیروهای بازار و بخش خصوصی باید نقشی اصلی در نوآوری و استانداردسازی داشته باشند. از سوی دیگر، چین بیش‌تر مکی بر نقش دولت در تعریف و تبیین اهداف راهبردی و پارامترهای کلیدی است. در ایالات متحده، انتظار می‌رود که بیش‌تر اصلاحات نظام استاندارد چین به‌طور طبیعی همگرا با نظام استانداردهای داوطلبانه^۱ مبتنی بر بازار ایالات متحده باشد. این انتظار به‌عنوان مثال در سند "راهبرد استانداردسازی ایالات متحده" نهاد ملی استانداردهای آمریکایی مشاهده می‌شود، که "کاربرد فراگیر اصول مورد پذیرش جهانی را برای تدوین و توسعه استانداردهای جهانی پیشنهاد می‌کند، اصولی که مبتنی بر نظام داوطلبانه استانداردهای ایالات متحده است. با این حال نظام در حال تطور استانداردسازی چین، شواهد ناچیزی را در خصوص همگرایی با نظام استاندارد ایالات متحده نشان می‌دهد. در حالی که اصلاح‌طلبان جهانی برای گذار به یک نظام استانداردسازی مبتنی بر بازار استدلال می‌کنند، تأکید دارند که دولت همچنان به ایفای نقش مهم خود به‌عنوان پیش‌برنده، توانمندساز و هماهنگ‌کننده سیاست‌های یکپارچه استانداردسازی و نوآوری ادامه خواهد داد. چالش اصلی چین توسعه سریع و هم‌پایی^۲ با سطوح بهره‌وری و درآمد ایالات متحده، اتحادیه اروپا و ژاپن است. تقویت ظرفیت نوآورانه داخلی چین، نقشی کلیدی در تحولی پایدار برای اقتصاد آن دارد. به‌منظور دستیابی به این هدف کلان، دولت چین عزمی جدی برای تبدیل شدن به

1. Voluntary Standards System

2. American National Standards Institute

3. Catch up

یک همکار و در برخی از حوزه‌ها به یک راهبر در استانداردسازی بین‌المللی دارد. اما سیاست نوآوری درون‌زای چین و ورود آن به بازی استانداردهای جهانی به‌عنوان یک رقیب جدید، موجب نگرانی ایالات متحده شده است که این موضوع ممکن است رهبری ایالات متحده را کاهش دهد و افول اقتصاد آن را تسریع کند. دولت ایالات متحده سیاست نوآوری چین را "تبعیض آمیز"^۱ می‌داند، به این معنی که این سیاست به‌عنوان یک تهدید تجاری برای به چالش کشاندن استیلای آمریکا در اقتصاد دانایی جهان به‌کار می‌رود. یکی از گزارش‌های منتشرشده توسط اتاق بازرگانی ایالات متحده^۲ بیان شده است که سیاست نوآوری چین "طرحی برای سرقت فناوری در مقیاس جهانی است که تاکنون بی‌سابقه به آن دیده نشده است".

همچنان که در راهبرد استانداردسازی چین، این موضوع در ایالات متحده به‌عنوان سلاخی مهم از "سیاست‌های رقیب‌یابی"^۳ چین دیده شده است تا بتواند شرکت‌های ایالات متحده را در تنگنا قرار دهد. چین درک بسیار متفاوتی دارد. رهبر چین انتقاد آمریکا را از سیاست نوآوری خود، ناعادلانه و متظاهر توصیف می‌کند.

از نظر چین، کاهش وابستگی به صادرات محصولات ساخته شده، تنها در صورتی امکان‌پذیر است که چین بتواند ظرفیت نوآورانه‌ی داخلی خود را تقویت کند. به‌منظور دستیابی به این هدف، چین در جستجوی ارتقای نظام استانداردسازی خود است تا کنترل کشورهای پیشرفته‌ی خارجی را به‌ویژه در حوزه‌ی فناوری‌های سطح بالا و جدید کاهش دهد و اثربخشی استانداردهای فنی چینی را به‌عنوان معیارهای حفاظتی

1. Discriminatory

2. U.S. Chamber of Commerce

3. Neo-Mercantilist Policies

یا موانع مهم برای از بین بردن تأثیرات نامطلوب محصولات خارجی بر بازار چین افزایش دهد.

درواقع، چین به‌دنبال یک رویکرد "دوجانبه" است. از یک سو، در حال مداخله در نظام بین‌المللی با هدف بلندمدت خلق فناوری‌های دارای ثبت‌اختراع ضروری^۱ برای استانداردهای جهانی است. با ورود فناوری‌های چینی به استانداردهای جهانی، چین به‌دنبال افزایش قدرت چانه‌زنی و کاهش هزینه‌های بالای حق‌امتيازهای مورد استفاده‌ی خود است. از سوی دیگر، چین به‌دنبال بهره‌برداری از افزایش نفوذ جغرافیای سیاسی خود برای ارتقا و ترویج موضوع، قوانین جدید برای استانداردسازی بین‌المللی و در نتیجه متحول کردن نظام استانداردسازی بین‌المللی است.

در مقیاس جهانی، این فرایند هنوز در مراحل اولیه‌ی خود قرار دارد. اما شکی نیست که در میان مدت چین نه تنها رویکرد بین‌المللی^۲ استانداردسازی بلکه قوانین چارچوب‌های حکمرانی تجارت بین‌المللی را متحول خواهد کرد (ارنست، ۲۰۱۰).

تغییر و تحولات اصول و روش‌های استانداردسازی در هیچ کشور دیگری مانند چین به این شدت رخ نداده است، جایی که در آن یک بازنگری تاریخی از روش استانداردسازی چینی صورت گرفته است. روش‌های جدید، ایده‌های جدید، و راهبردهای جدید برای استانداردسازی اثربخش قبلاً در دولت و جامعه‌ی مدنی چین تحقق یافته است. یک از این ایده‌های جدید "استانداردهای انجمن"^۳ است که توسط "سازمان‌های اجتماعی"^۴

۱. استانداردها اغلب شامل فناوری‌هایی هستند که توسط ثبت‌اختراعات محافظت می‌شوند. ثبت‌اختراعی که از فناوری ضروری برای یک استاندارد محافظت می‌کند، ثبت‌اختراع ضروری استاندارد نامیده می‌شود.

2. Ernst

3. Association Standards

4. Social Organizations

غیردولتی و غیرانتفاعی مانند انجمن‌های تجاری و حرفه‌ای تهیه و تدوین می‌شوند.^۱ باوجود گستردگی کاربرد استانداردهای انجمن در ایالات متحده، این نوع استانداردها در چین هنوز در مراحل توسعه قرار دارند و در حال حاضر همراه با اقدامات اصلاح و تحول، بر افزایش استقلال تصمیم‌گیری سازمان‌های غیردولتی تدوین استاندارد تمرکز دارد.

در این پژوهش، نظام تدوین استانداردهای صنعتی در آمریکا و چین، به‌ویژه، نظام استاندارد ملی داوطلبانه ایالات متحده که متکی بر اجماع میان طرف‌ها و اقدامات محرک بازار است، تلاش‌های چین به‌منظور اصلاح نظام استانداردسازی دولتی مقایسه می‌شود. این پژوهش بر پنج جنبه تأکید دارد: میزان توسعه‌یافتگی انجمن‌های غیرانتفاعی، توانایی انجمن‌ها بکرسی دولتی، تقاضای بازار و تجربه‌ی خارج از کشور. این پژوهش با بحث در مورد سیاست‌های تلاش‌های اصلاحی چین خاتمه می‌یابد. یک استدلال مهم این است که دولت باید معیارهای سیاستی واقع‌بینانه و عملیاتی را اتخاذ نماید که بتواند نیازها و توانمندی‌های سازمان‌های تدوین استاندارد را مدیریت کند. این سیاست‌ها می‌توانند درس‌ها، بهیسی را از دستاوردهای نظام داوطلبانه‌ی استاندارد آمریکا ترسیم نماید. این موضوع مستعد درکی عمیق از مزیت‌ها، معایب و کاربرد رویکرد ایالات متحده در استانداردسازی داوطلبانه است.

نوشته‌هایی از این دست برای سیاست‌گذاران و جامعه‌ی کاروکسب، اندک‌ها، اصحاب نشریه و مردم آگاه، بینش‌ها و چشم‌اندازهای سیاستی مبتنی بر مطالعات میدانی گسترده و بررسی‌های عمیق فراهم می‌کند. همچنین، مطالعه‌ی این کتاب، بینش و آگاهی

۱. در متن کتاب به تفصیل به مفاهیم "استانداردهای انجمن" و "سازمان‌های اجتماعی" پرداخته خواهند شد.

مناسبتی در خصوص بهره‌برداری پژوهش‌گران و سیاست‌گذاران عرصه‌ی استانداردسازی کشور از سیاست‌پژوهی و پژوهش‌های سیاستی در سیاست‌گذاری‌ها فراهم می‌کند. بنابراین، مطالعه‌ی آن به تمامی سیاست‌پژوهان، سیاست‌گذاران و قانون‌گذاران در این زمینه توصیه می‌شود.

در پایان، م‌رم است از ریاست محترم مؤسسه‌ی آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی، راهنمایی‌ی شورای انتشارات مؤسسه و مساعدت‌های همکاران در مرکز استاندارد دفاعی ایران تشکر نمایم.

مریم محمدرود ساسا - مجتبی بحیرائی

آذرماه ۱۴۰۰